

ПРОГРАМ
МЕЂУНАРОДНОГ НАУЧНОГ СКУПА
ИНТЕЛЕКТУАЛНА СЛОБОДА И
САВРЕМЕНЕ БИБЛИОТЕКЕ

THE PROGRAMME
OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC MEETING
THE INTELLECTUAL FREEDOM AND
MODERN LIBRARIES

Организатори Скупа

- Филолошки факултет Универзитета у Београду
- Народна библиотека Србије
- Библиотека Матице српске
- Библиотека Српске академије наука и уметности
- Универзитетска библиотека "Светозар Марковић"
- Библиотека града Београда

The Organizers of the Conference

- Faculty of Philology, University of Belgrade
- National Library of Serbia
- Library of Matica Srpska
- Library of Serbian Academy of Science and Art
- University Library "Svetozar Marković"
- City Library of Belgrade

Организациони одбор Скупа:

Проф. др **Александра Вранеш**, председник Одбора
Др **Стела Филипи-Матутиновић**, заменик председника
Одбора

Весна Ињац, секретар Одбора

Слободан Мацура, помоћник министра за културу

Сретен Угричић, управник Народне библиотеке Србије

Миро Вуксановић, директор Библиотеке Матице српске

Академик **Никша Стипчевић**, директор Библиотеке

Српске академије наука и уметности

Др **Дејан Ајдачић**, директор Универзитетске библиотеке

"Светозар Марковић"

Јован Радловић, директор Библиотеке града Београда

Скуп се одржава

**под покровитељством и уз финансијску подршку
Министарства за културу Републике Србије и
Универзитета у Београду.**

Спонзори Скупа:

Амбасада Сједињених Америчких Држава

Амбасада Бугарске

Београдска индустрија пива

Атлас банка

Туристичка организација Београда

Организатори срдечно захваљују:

- референтима на драгоценом доприносу осветљавању теме;
- учесницима у дискусији и свим слушаоцима;
- Министарству за културу Републике Србије;
- Универзитету у Београду,
- спонзорима који су помогли одржавање Скупа и
- студентима библиотекарства и информатике.

The Organizational Committee:

Prof. Dr. **Aleksandra Vraneš**, President of the Committee
Dr. **Stela Filipi-Matutinović**, Vice President of the
Committee

Vesna Injac, Secretary of the Committee

Slobodan Macura, Deputy Minister of Culture

Sreten Ugričić, Director of the National Library of Serbia

Miro Vuksanović, Director of Library of Matica Srpska

Academician **Nikša Stipčević**, Director of Library of Serbian

Academy of Science and Art

Dr. **Dejan Ajdačić**, Director of University Library

"Svetozar Marković"

Jovan Radulović, Director of City Library of Belgrade

The Meeting is held

***under the patron and sponsorship of the Ministry of
Culture of the Republic of Serbia and University of
Belgrade***

Sponsors of the Meeting:

American Embassy

Embassy of Bulgaria

Belgrade Beer Brewery

Atlas Bank

Tourist Organization of Belgrade

The Organizers extend deepest gratitude to:

- the authors of the papers for a valuable contribution to enlightening the theme;
- the participants in the discussions and all the listeners;
- Ministry of Culture of the Republic of Serbia;
- University of Belgrade;
- the sponsors who made this Meeting possible and
- the students of Librarianship and Informatics.

Среда, 24. септембар 2003.

Долазак учесника саветовања и смештај у хотелу "Славија"
(Улица Светог Саве 9, тел. 381 11 2450 842)
Слободан дан.

Четвртак, 25. септембар 2003.

Народна библиотека Србије, Скерлићева 1,
тел. 381 11 2451 242

8,00 - 8,30 Пријава учесника

8,30 - 9,00 Поздравне речи у име Министарства
за културу, Министарства за науку, Универзитета у
Београду и Организационог одбора

9,00 - 9,30 Коктел

9,30 - 13,30 Излагања учесника

Радно председништво: Миро Вуксановић
(председавајући), *Dobrinka Stoykova, Roza Frank,*
Bharati Sen, Zorka Cekicevska

Susanne Seidelin (IFLA / FAIFE Office in Copenhagen,
Denmark):

- Библиотеке и слобода приступа информацијама

Kathinka Dittrich van Weringh (Germany):

- Интелектуална слобода и модерне библиотеке

Marianna Tax Choldin (University of Illinois at Urbana-
Champaign, USA):

- Питања интелектуалне слободе у свету и код куће

David Bawden (City University of London, UK):

- Библиотеке и интелектуална слобода у библиотекама:
поглед из Велике Британије

Wednesday, September, 24th 2003

The arrival of the participants of the conference and their
settling in Hotel "Slavija" (9 Sveti Sava Street,
phone: 381 11 2450 842)
Free activities day.

Thursday, September, 25th 2003

National Library of Serbia, 1 Skerliceva Street,
phone: 381 11 2451 242

8,00 - 8,30 Application of the participants

8,30 - 9,00 Welcoming speeches on the behalf of Ministry
of Culture, Ministry of Science, University of Belgrade
and Organizational Committee

9,00 - 9,30 Cocktail party

9,30 - 13,30 The reports of the participants

Executive Council: Miro Vuksanović
(Chairman), *Dobrinka Stoykova, Roza Frank,*
Bharati Sen, Zorka Cekicevska

Susanne Seidelin (IFLA/FAIFE Office in Copenhagen,
Denmark):

- The Libraries and Freedom of Access to Information

Kathinka Dittrich van Weringh (Germany):

- The Intellectual Freedom and Modern Libraries

Marianna Tax Choldin (University of Illinois at Urbana-
Champaign, USA):

- The Intellectual Freedom Issues around the World and at
Home

David Bawden (City University of London, UK):

- The Libraries and the Intellectual Freedom in Libraries: a
View from the United Kingdom

Предраг Пајић (Конгресна библиотека у Вашингтону, САД):

- Конгресна библиотека као потпорни стуб џеферсонијанских идеја демократије

Terry L. Weech (University of Illinois at Urbana-Champaign, USA):

- Подучавање принципа интелектуалне слободе у Сједињеним Државама и земљама Централне и Источне Европе

Љиљана Марковић, Tatsumi Tomoyuki, Марина Ђаковић (Филолошки факултет у Београду, СЦГ):

- Интелектуална слобода у библиотекама Јапана

Горан Миленковић (Народна библиотека Бор, СЦГ):

- Идеја библиотеке: од ироније до меланхолије

11,30 - 11,45 Пауза

Милица Матијевић (Библиотека "Димитрије Туцовић" у Лазаревцу, СЦГ):

- Интелектуална слобода и библиотеке

Биљана Билбија (Народна и универзитетска библиотека Републике Српске у Бањалуци, РС):

- Интелектуална слобода и модерне библиотеке

Милун Васић (Народна библиотека у Зајечару, СЦГ):

- Друштвена одговорност јавних библиотека у изградњи слободног демократског цивилног окружења

Mihaela Zecheru (Romanian-American University Library, Romania):

- Народна библиотека у румунском информативно/образовном друштву: неке уопштене примедбе

Predrag Pajić (Library of Congress in Washington, USA)

- The Library of Congress as a Pillar of the Jeffersonian Ideas of Democracy

Terry L. Weech (University of Illinois at Urbana-Champaign, USA):

- The Teaching Principles of Intellectual Freedom in the US and CEE

Ljiljana Marković, Tatsumi Tomoyuki, Marina Djaković (Faculty of Philology in Belgrade, SCG):

- The Intellectual Freedom in Libraries of Japan

Goran Milenković (Public Library of Bor, SCG):

- The Idea of Library: from Irony to Melancholy

11,30 - 11,45 Break

Milica Matijević (Library "Dimitrije Tucovic", Lazarevac, SCG):

- The Intellectual Freedom and Libraries

Biljana Bilbija (National and University Library of the Republic of Srpska in Banjaluka, RS):

- The Intellectual Freedom and Modern Libraries

Milun Vasić (Public Library in Zaječar, SCG):

- The Social Responsibility of Public Libraries in Creating Free Democratic Civil Environment

Michaela Zecheru (Romanian-American University Library, Romania):

- The Public Library in the Romanian Information/Knowledge Society: some General Remarks

Гордана Стокић (Филолошки факултет у Београду, СЦГ):

- Друштвена одговорност библиотека у Србији данас

Јасмина Нинков (Библиотека "Милутин Бојић", Београд, СЦГ):

- Интелектуална слобода и јавне библиотеке - општи принципи и пракса у Србији

Љиљана Мацура (Пројекат "Берза библиотекара у Београду", СЦГ)

- Приватно предузетништво у савременом српском библиотечарству

13,30 - 15,00 Пауза за ручак у хотелу "Славија"

15,00 - 18,30 Излагања учесника

Радно председништво: *Susanne Seidelin (predsedavajući), Predrag Pajić, Yuriј Prodanov, Olga Maryanchyk, Frode Bakken*

Herbert K. Achleitner (Emporia State University, Kansas, USA)

- Пренос информација и интелектуална слобода

Bronislaw Zurawski (Nicolaus Copernicus University in Torun, Poland):

- Перспективе у развоју информативне и комуникационе технологије и њихов утицај на информативне центре у будућем друштву

Cristina Filip (The Information Centre of the European Commission in Romania):

- Слободан приступ информацијама у свету електронских комуникација - Електронско доба у коме живимо

Linda Ashcroft, Chris Watts (Liverpool John Moores University, UK)

- Истраживање приступа електронским информацијама у земљама у развоју: актуелна пракса у библиотекама у Нигерији

Gordana Stokic (Faculty of Philology in Belgrade, SCG):

- The Social Responsibility of Libraries in Serbia Today

Jasmina Ninkov (Library "Milutin Bojic" in Belgrade, SCG):

- Intellectual Freedom and Public Libraries - General Principles and Practice in Serbia

Ljiljana Macura (Project "Bourse of the Librarians in Belgrade", SCG):

- Private Entrepreneurship in Contemporary Serbian Librarianship

13,30 - 15,00 Lunch break at Hotel Slavija

15,00 - 18,30 The reports of the participants

Executive Council: *Susanne Seidelin (Chairman), Predrag Pajić, Yuriј Prodanov, Olga Maryanchyk, Frode Bakken*

Herbert K. Achleitner (Emporia State University, Kansas, USA)

- Information Transfer and Intellectual Freedom

Bronislaw Zurawski (Nicolaus Copernicus University in Torun, Poland):

- The Perspectives in Development of Information and Communication Technology and its Influence on the Information Centers in the Future Society

Cristina Filip (The Information Centre of the European Commission in Romania):

- The Free Access to Information in a World of Electronic Communication- the e-World Were Living in

Linda Ascroft, Chris Watts (Liverpool John Moores University, UK):

- An Investigation into the Access to Electronic Information in Developing Countries: Current Practice in Nigerian Libraries

Roza Frank (Berzsényi College Szombathely, Hungary):

- Школовање корисника - средство помоћу кога се постаје интелектуално слободан

Zorka Cekicevska (National and University Library "St. Kliment Ohridski" in Skopje, FYRM):

- Слобода приступа знању и информацији (Утицај привреде и политичког окружења)

17,15 - 17,30 Пауза

17,30 - 18,30 Излагања учесника

Dobrinka Stoykova (College of Librarianship in Sofia, Bulgaria):

- Друштвена одговорност бугарских библиотека за слободан приступ знању и информацијама код деце и младих људи : проблеми и промене после 1989.

Paul Sturges (Loughborough University, UK):

- Приватност корисника у дигиталној библиотеци

Весна Ињац (Народна библиотека Србије у Београду, СЦГ):

- Приватност у виртуелном окружењу

Robert Vaagan (Oslo University College, Norway):

- Интелектуалне слободе у библиотекама: улога етике

Александра Хорват (Филозофски факултет у Загребу, РХ):

- Зашто је потребан етички кодекс?

Hamilton Stuart (Copenhagen, Denmark):

- Контрола и информативно друштво: шта је следеће за библиотеке и информације са Интернета?

Roza Frank ((Berzsényi College Szombately, Hungary):

- The User Education: Tools to Become Free Intellectually

Zorka Cekicevska (National and University Library St. Kliment Ohridski in Skopje, FYRM):

- The Freedom of Access to Knowledge and Information

17,15 - 17,30 Break

17,30 -18,30 The reports of the participants

Dobrinka Stoykova (College of Librarianship in Sofia, Bulgaria):

- The Social Responsibility of Bulgarian Libraries for Free Access to Knowledge and Information for Children and Young Adults: Problems and Changes after 1989

Paul Sturges (Loughborough University, UK):

- The User Privacy in the Digital Library

Vesna Injac (National Library of Serbia in Belgrade, SCG):

- The Privacy in an Virtual Environment

Robert Vaagan (Oslo University College, Norway):

- The Intellectual Freedom in Libraries: the Role of Ethics

Aleksandra Horvat (Faculty of Philosophy in Zagreb, Croatia):

- Why Do We Need a Code of Ethic?

Hamilton Stuart (Copenhagen, Denmark)

- Control and the Information Society: What next for Libraries and Information on the Internet?

Silva Novljan (National and University Library in Ljubljana, RSlovenia):

- Право ограничено незнањем

18,30 - 19,30 Пауза за вечеру у хотелу "Славија"

19,30 Полазак испред хотела "Славија" у правцу Земунa

20,00 - 21,30 Обилазак Београда туристичким бродом

Петак, 26. септембар 2003.

9,00 - 13,00 Излагања учесника

Радно председништво: *Kathinka Dittrich*

(председавајући), Јован Радуловић, Александра Хорват, Весна Ињац, Биљана Билбија

Abdul Majid al Rifai (Ambasada Sirije u Beogradu, Sirija)

- Слободни проток информација у неравноправном свету

Bharati Sen (SNDT Womens University in Mumbai, India):

- Слободан приступ знању и информацијама

Alexander Dimchev (University "St. Kliment Ohridski" in Sofia, Bulgaria):

- Приступ информацијама: улога библиотека

Ivanka Yankova (University Library "St. Kliment Ohridski" in Sofia, Bulgaria):

- Образовна функција - приоритет за савремену универзитетску библиотеку

Olga Maryanchyk (Lesya Ukrainka Public Library, Ukraјina):

- Друштвена одговорност библиотека у стварању слободног демократског грађанског миљеа

Silva Novljan (National and University Library in Ljubljana, Slovenia):

- The Right Restricted by Ignorance

18,30 - 19,30 Dinner break at Hotel "Slavija"

19,30 Departure from Hotel "Slavija" to Zemun

20,00 - 21,30 Belgrade from the Rivers Tour aboard the tourist boat

Friday, September, 26th 2003

9,00 - 13,00 The reports of the participants

Executive Council: *Kathinka Dittrich (Chairman), Jovan Radulović, Aleksandra Horvat, Vesna Injac, Biljana Bilbija*

Abdul Majid al Rifai (Syrian Embassy in Belgrade, Syria)

- The Free Flow of the Information in the World of Non-equality

Bharati Sen (SNDT Womens University in Mumbai, India):

- The Freedom to Access Knowledge and Information

Alexander Dimchev (University "St. Kliment Ohridski" in Sofia, Bulgaria):

- The Information Access: the New Role of Libraries

Ivanka Yankova (University Library "St. Kliment Ohridski" in Sofia, Bulgaria):

- The Educational Function - a Priority for the Contemporary University Library

Olga Maryanchyk (Lesya Ukrainka Public Library, Ukraine):

- The Social Responsibility of Libraries in the Making of a Free Democratic Civil Environment

Sven Kuttner (University Library of Munich, FRG)

- Јеврејско порекло књига у немачким библиотекама:
историјска позадина - проблеми - решења

11,00 - 11,30 Пауза за коктел

11,30 - 13,00 Излагања учесника

Александра Вићентијевић, Биљана Данић-Грбић (Библиотека града Београда, СЦГ):

- Слобода приступа знању и информацијама

Suha Unsal (NUVIS Research in Human Sciences and Publishing Co. Ltd. in Ankara, Turkey):

- Отоманска црквена архива (Архива Сахарија) из перспективе "Сећања - Европски пројекат"

Јадранка Ласић-Лазич (Национална и свеучилишна књижница у Загребу, Р Хрватска):

- Право на приступ информацијама за кориснике са специјалним потребама и неспособностима

Златко Пашко (Народна библиотека "Доситеј Обрадовић" у Новој Пазови, СЦГ):

- Слободан приступ информацијама и остваривање права на информисање на матерњем језику

Гордана Вилотић, Љиљана Милићевић, Блажан Стјепановић (Филозофски факултет у Н.Саду, СЦГ):

- Слободан приступ знању и информацији - између закона и етике

Sven Kuttner (University Library of Munich, FRG):

- The Confiscated Books and their Previous Jewish Owners in German Libraries: Historical Background - Problems - Solutions

11,00 - 11,30 Cocktail party break

11,30 - 13,00 The reports of the participants

Aleksandra Vićentijević, Biljana Danić-Grbić (City Library of Belgrade, SCG)

- The Freedom to Access Knowledge and Information

Suha Unsal (NUVIS Research in Human Sciences and Publishing Co. Ltd. in Ankara, Turkey)

- The Ottoman Canonical Records (Sharia Registers) from the Perspective of the Memory Europe Project

Jadranka Lasic-Lazic (National and University library in Zagreb, Croatia):

- The Right to Access to Information for Users with Special Needs and Disabilities

Zlatko Paško (National Library Dositej Obradovic, Nova Pazova, SCG):

- The Free Access to Information and Fulfilling the Right to Information in Native Language

Gordana Vilotić, Ljiljana Milićević, Blažan Stjepanović (Faculty of Philosophy in Novi Sad, SCG)

- The Free Access to Knowledge and Information - between Law and Ethics

Ивана Николић (Народна библиотека Србије у Београду, СЦГ):

- Пласман наше књиге у иностранство у светлу интелектуалних слобода и слободног протока информација - искуства Народне библиотеке Србије

Siriginidi Subba Rao (Central Leather Research Institute in Adyar, India):

- Приступ информацијама и знању у сеоским срединама: индијски сценарио

13,00 - 15,00 Пауза за ручак у хотелу "Славија"

15,00 - 18,30 Излагања учесника и дискусија

Радно председништво: *Alexander Dimchev*
(председавајући), *Cristina Filip, Sven Kuttner,*
Гордана Стокић, *David Bawden*

Yani Milchakov (Embassy of Bulgaria in Belgrade)

- Цензура као тема књижевне науке у XX веку: sine ira et studio?

Yurij Prodanov (Shumen University, Bulgaria):

- Цензура као језички филтер

Svetlin Simeonov (Shumen University, Bulgaria):

- Бугарски писац и његове невоље са цензуром (крај 19. и рани 20. век)

Сања Шкондрић, Радмила Тасић (Библиотека града Београда, СЦГ):

- Цензура и аутоцензура

Ivana Nikolic (National Library of Serbia in Belgrade, SCG):

- The Distribution of our Book Abroad in Connection with Intellectual Freedoms and Free Flow of Information - the Experiences of National Library of Serbia

Siriginidi Subba Rao (Central Leather Research Institute in Adyar, India)

- The Access to Information and Knowledge in Rural Communities: an Indian Scenario

13,00 - 15,00 Lunch break in Hotel "Slavija"

15,00 - 18,30 The reports of the participants and the discussion

Executive Council: *Alexander Dimchev (Charman),*
Cristina Filip, Sven Kuttner, Gordana Stokić,
David Bawden

Yani Milchakov (Embassy of Bulgaria in Belgrade)

- The Censorship as a Subject of Literary Science in the 20th Century: sine ira et studio?

Yurij Prodanov (Shumen University, Bulgaria):

- The Censorship as a Language Filter

Svetlin Simeonov (Shumen University, Bulgaria):

- The Bulgarian Writer and his Troubles with Censorship (End of 19th - early 20th Century)

Sanja Škondrić, Radmila Tasić (City Library of Belgrade, SCG):

- The Censorship and Auto-Censorship

Александра Вранеш (Филолошки факултет у Београду, СЦГ):

- Цензурисане књиге у светлу правне регулативе и библиографије

Маријан Миљић (Историјски институт Црне Горе у Подгорици, СЦГ):

- Интелектуална слобода при коришћењу библиотечких фондова, са посебним освртом на Библиотеку Историјског института у Црној Гори

Љубинко Величковић (Народна библиотека "Стеван Сремац", Ниш, СЦГ)

- Људска права у библиотекарству

16,30 - 17,00 Пауза за коктел

17,00 - 18,30 Дискусија

19,30 Полазак испред хотела "Славија" на заједничку вечеру

20,00 Заједничка вечера

Субота, 27. септембар 2003.

8,00 Полазак испред хотела "Славија"

8,00 - 9,30 Путовање аутобусом до Новог Сада

9,30 Посета Библиотеци Матице српске

Затварање Скупа

Радно председништво: *Herbert Achleitner* (председавајући), *Ratko Nešković*, *Dejan Ajdačić*, *Linda Ashcroft*, *Aleksandra Vraneš*, *Bronislaw Zurawski*, *Hamilton Stuart*

11,30 - 12,15 Путовање аутобусом до Сремских Карловаца

12,15 - 14,15 Ручак у ресторану у Сремским Карловцима

Aleksandra Vraneš (Faculty of Philology in Belgrade, SCG):

- The Censored Books in the Light of Legislation and Bibliography

Marijan Miljić (Historical Institute of Montenegro in Podgorica, SCG):

- Intellectual Freedom in Using Library's Holdings, with Special Review of Librarian Historical Institute of Montenegro

Ljubinko Veličković (Public Library "Stevan Sremac", Niš, SCG)

- Human Rights in Librarianship

16,30 - 17,00 *Cocktail break*

17,00 - 18,30 *The Discussion*

19,30 *Departure from Hotel "Slavija" to dinner party*

20,00 *Dinner*

Saturday, September, 27th 2003

8,00 *Departure from Hotel Slavija*

8,00 - 9,30 *Bus trip to Novi Sad*

9,30 *Visit to Library of Matica Srpska*

Closing of the Conference

Executive Council: *Herbert Achleitner* (Chairman), *Ratko Nešković*, *Dejan Ajdačić*, *Linda Ashcroft*, *Aleksandra Vraneš*, *Bronislaw Zurawski*, *Hamilton Stuart*

11,30 - 12,15 *Bus trip to Sremski Karlovci*

12,15 - 14,15 *Lunch at a restaurant in Sremski Karlovci*

14,15 - 16,00 Посета
Саборној цркви и Гимназији
у Сремским Карловцима
16,00 - 16,45 Путовање
аутобусом до манастира
Грgetег
16,45 - 17,30 Обилазак
манастира Грgetег
17,30 Полазак за Београд
19,00 Долазак у Београд

Слободно вече

**Недеља, 28. септембар
2003.**

Одлазак учесника Скупа из
Београда

***

**Поштоване колеге,
најлепше вас молимо да
своје идентификационе
картице, које ћете
добити приликом регис-
трације на почетку
Скупа, редовно носите
са собом, како бисте
могли користити све
пропратне услуге које
не улазе у оквир радног
дела конференције.**

*14,15 - 16,00 Visit to Saborna
Crkva and Grammar School in
Sremski Karlovci
16,00 - 16,45 Bus trip to
Grgeteg Monastery
16,45 - 17, 30 Tour through
Grgeteg Monastery
17,30 Departure for Belgrade
19,00 Arrival in Belgrade*

Free evening

**Sunday, September,
28th 2003**

*Departure of the participants of
the Conference*

***

***Estimated Colleagues,
if you would be so kind
to have your name tags
(which will be given to
you upon registration at
the beginning of the
Meeting) always on
you, so you can be able
to use all accompanying
services that are not
included in working
part of the Conference.***